

Literární noviny 3.3.2014

Václav Hořejší: Ať žije nová proevropská Ukrajina!

Děni na Ukrajině je již řadu týdnů ve středu zájmu celého světa. Myslím, že nás demokratické Evropany může těšit, jak se věci vyvíjejí.

V první řadě je jistě skvělé, že pod vytrvalým tlakem pokojných demokratických a proevropských demonstrantů padl odporný Janukovyčův režim, který se falešně oháněl jakousi legitimitou ze „svobodných voleb“, jejichž údajnou férovost potvrzovali i zahraniční pozorovatelé (jasným důkazem toho, že tyto volby férové nebyly, je přece už samotný fakt, že v nich Janukovyč vyhrál!). Je potěšitelné, že se tím evropští i američtí diplomaté nedali oklamat a spolehli se na daleko autentičtější vyjádření vůle lidu na náměstí hlásícího se k odkazu Stěpana Bandery a podobných velkých synů ukrajinského národa. Mnozí z nich neváhali za cenu osobního nepohodlí přijet na ono náměstí a ukrajinské vlastence a proevropské demokraty osobně podpořit. Můžeme být hrdi na to, že do tohoto spontánního ryze demokratického procesu se hned v počátcích zapojil i urozený předseda zahraničního výboru českého parlamentu.

Obdivuhodná byla ona léčka na Janukovyče, kterou společně připravili tři evropští ministři zahraničí a představitelé demokratických a proevropských revolucionářů. Slavnostně s Janukovyčem podepsali dohodu o vytvoření přechodné vlády národní jednoty a uspořádání předčasných prezidentských a parlamentních voleb, návratu k dřívější ústavě, ukončení konfliktu a propuštění zatčených demokratických a proevropských demonstrantů. To ale byla samozřejmě jen obratná lest – během několika hodin využili demokratičtí a proevropští revolucionáři chytré situace, provedli útok na prezidentský palác a další budovy nenáviděného režimu a během krátké doby se plně zmocnili moci. Demokratickému provedení této změny velmi napomohlo, že včas prohlédlo několik desítek poslanců parlamentu doposud podporujících vražedného diktátora, a postavilo se na stranu skutečné demokracie a Evropy. To umožnilo plně legalizovat výsledky spontánního procesu a rychle dospět i k požadavku zatčení tyрана.

Každému musí být jasné, že takovýto úskok je v případě jednání se zloduchem typu Janukovyče nejen plně ospravedlnitelný, ale v podstatě nutný. Marná sláva, ale v takovýchto historických okamžicích je nutno řídit se osvědčeným pravidlem, že účel (ovšem pouze vznešený!) světlí prostředky. Trojice evropských ministrů zahraničí, která tento chytrý manévr zorganizovala, by rozhodně měla být navržena na Nobelovu cenu míru. Další z podporovatelů tohoto demokratického a proevropského procesu, americký prezident Obama, již tuto cenu má, a tak nebude problém s tím, že by na toto ocenění bylo nepřijatelně mnoho kandidátů.

Změna ve vedení země, kterou přivedila jasně projevená vůle lidu vedeného jedním z nejlepších světových boxerů, se nelíbí pomýlené části obyvatelstva východní části země, zvláště Krymu, které dokonce projevuje nedemokratické separatistické tendence. Jakékoli referendum o osamostatnění těchto regionů nebo jejich připojení k Rusku je samozřejmě principiálně zcela nepřijatelné, protože by to představovalo v Evropě zcela bezpříkladné flagrantní porušení mezinárodního práva. V diskusích o tomto tématu sice od některých nepřátel demokracie a Evropy zaznívají hlasy o jakýchsi podobnostech s dřívějším děním v Jugoslávii, kde demokratická Evropa rozpad onoho státu usilovně podporovala. To je ale naprosto falešná analogie, jak je jistě každému soudnému člověku zřejmé. Bylo by pod naši úroveň takový nesmysl jakýmkoli

argumentováním vyvracet. Stačí snad jen říci stručně a jasně – **když dva dělají totéž, není to totéž!**

Podstatným momentem probíhajícího dění je, že nejen EU, ale hlavně USA vyzvaly Rusko, aby respektovalo suverenitu a územní celistvost Ukrajiny a nijak neintervenovalo. Tato výzva má hlavně silný morální aspekt, protože pochází od států, které v minulosti vždy úzkostlivě dodržovaly principy mezinárodního práva a nevměšování do záležitostí jiných zemí, o nějaké vojenské intervenci už vůbec nemluvě.

Je opravdu potěšitelné, že jsme součástí Unie, která disponuje tak odvážnými a obratnými diplomaty, kteří se nedají v kritických dějinných momentech zbaběle omezovat nějakými ohledy na Rusko nebo podepsané dohody, ale jednoznačně jednájí v zájmu opravdové demokracie, svobody a Evropy.

Důležitým výsledkem tohoto dění určitě bude i to, že již za několik let bude možno vybudovat radarové stanice a obranné raketové základny o dalších mnoho set kilometrů blíže k Severní Koreji a Íránu!

Kvitujeme s potěšením, že i naše diplomacie se jednoznačně zapojuje do tohoto úctyhodného úsilí!